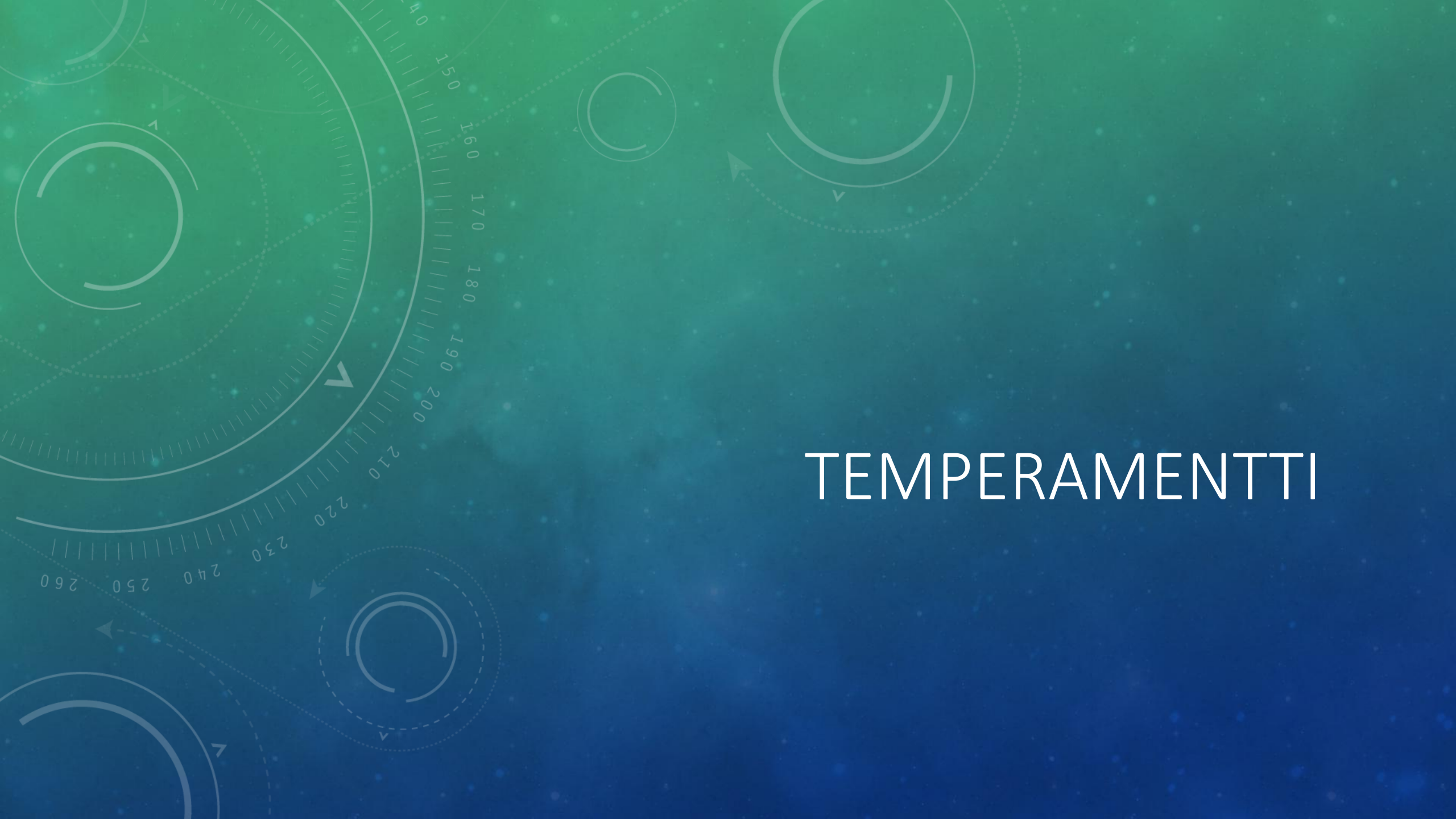

TEMPERAMENTI

TEMPERAMENTTI ON PERSOONALLISUUDEN BIOLOGINEN PERUSTA

- Tarkoittaa ihmisen synnynnäistä ja yksilöllistä toimintatyyliä ja reagoititapaa.
- Se pohjautuu siis perimään.
- Temperamentti vaikuttaa siihen, millä tavoin ihminen reagoi ulkoisiin asioihin kuten uusiin ihmisiin, sosiaalisiin tilanteisiin tai keskittymistä vaativaan tehtävään.
 - Esimerkiksi avoimuus, keskittymiskyky, aktiivisuus

THOMASIN JA CHESSIN TEMPERAMENTTITEORIAN TEMPERAMENTTIPIIRTEET

Aktiivinen

Passiivinen

Rytmiltään
säännöllinen

Rytmiltään
epäsäännöllinen

Lähestyvä

Vetäytyvä

Korkea
intensiivisyys

Matala intensiivisyys

Mieliala
positiivinen

Mieliala negatiivinen

Helposti
häiriytyvä

Ei helposti häiriytyvä

Sinnikäs

Lyhytjännitteinen

Helposti
sopeutuva

Huonosti sopeutuva

Herkkä
ärsykeille

Ei herkkä ärsykeille

Kaikki jaetaan kolmen temperamenttityyppiin: helppo, hitaasti
lämpenevä ja haastava

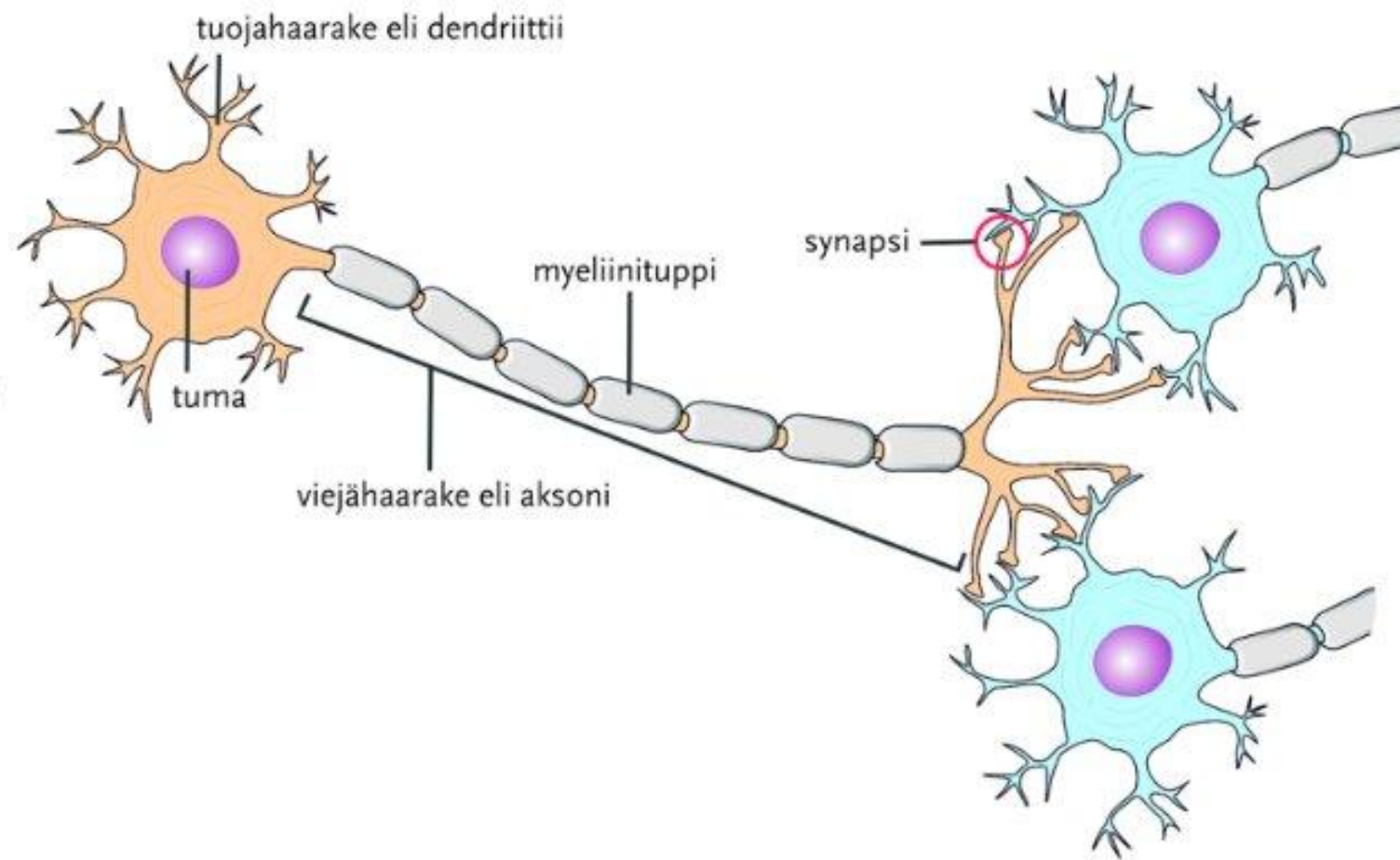
MILLAINEN TEMPERAMENTTI
SINULLA ON? TESTAA
LUKEMALLE QR-KOODI TAI
KLIKKAAMALLA PEDANETIN
KALENTERISSA (16.9) OLEVAA
LINKKIÄ

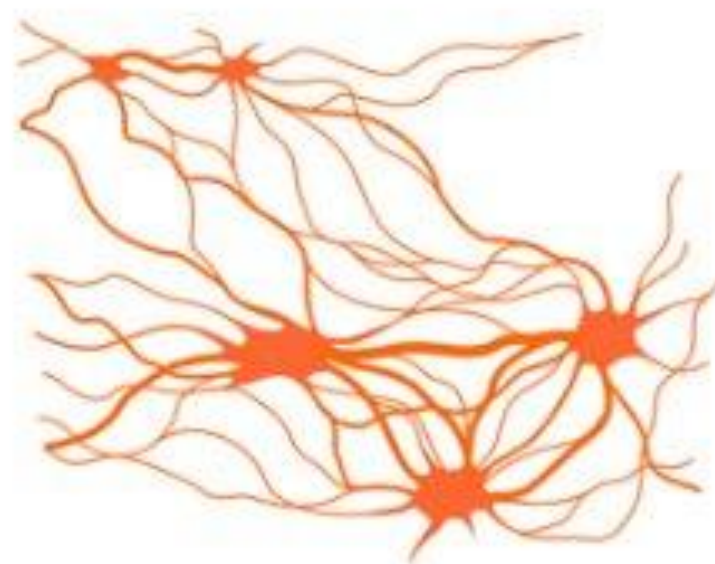
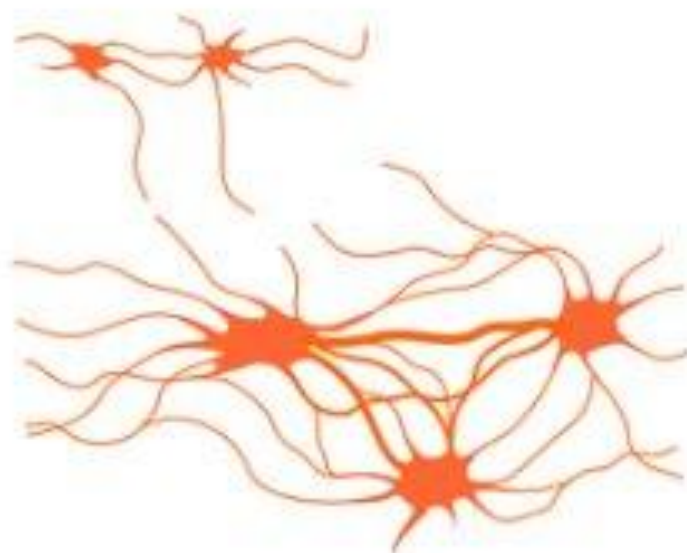
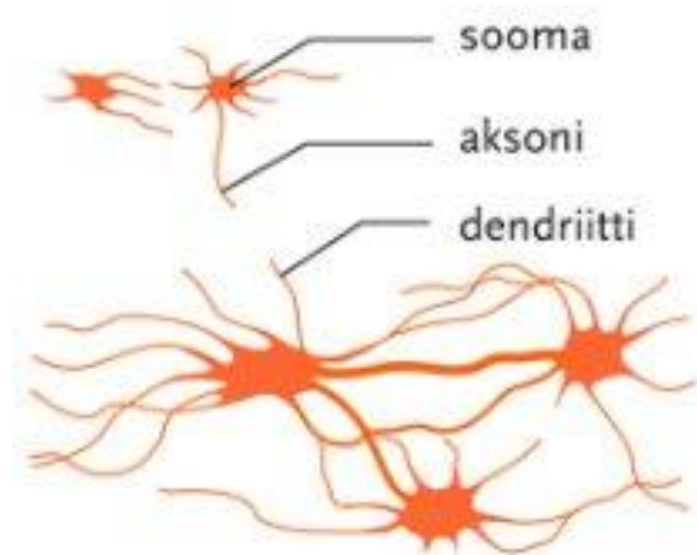
TARVITSET TESTIIN KYNÄN JA
PAPERIA

TIEDON KULKU AIVOISSA

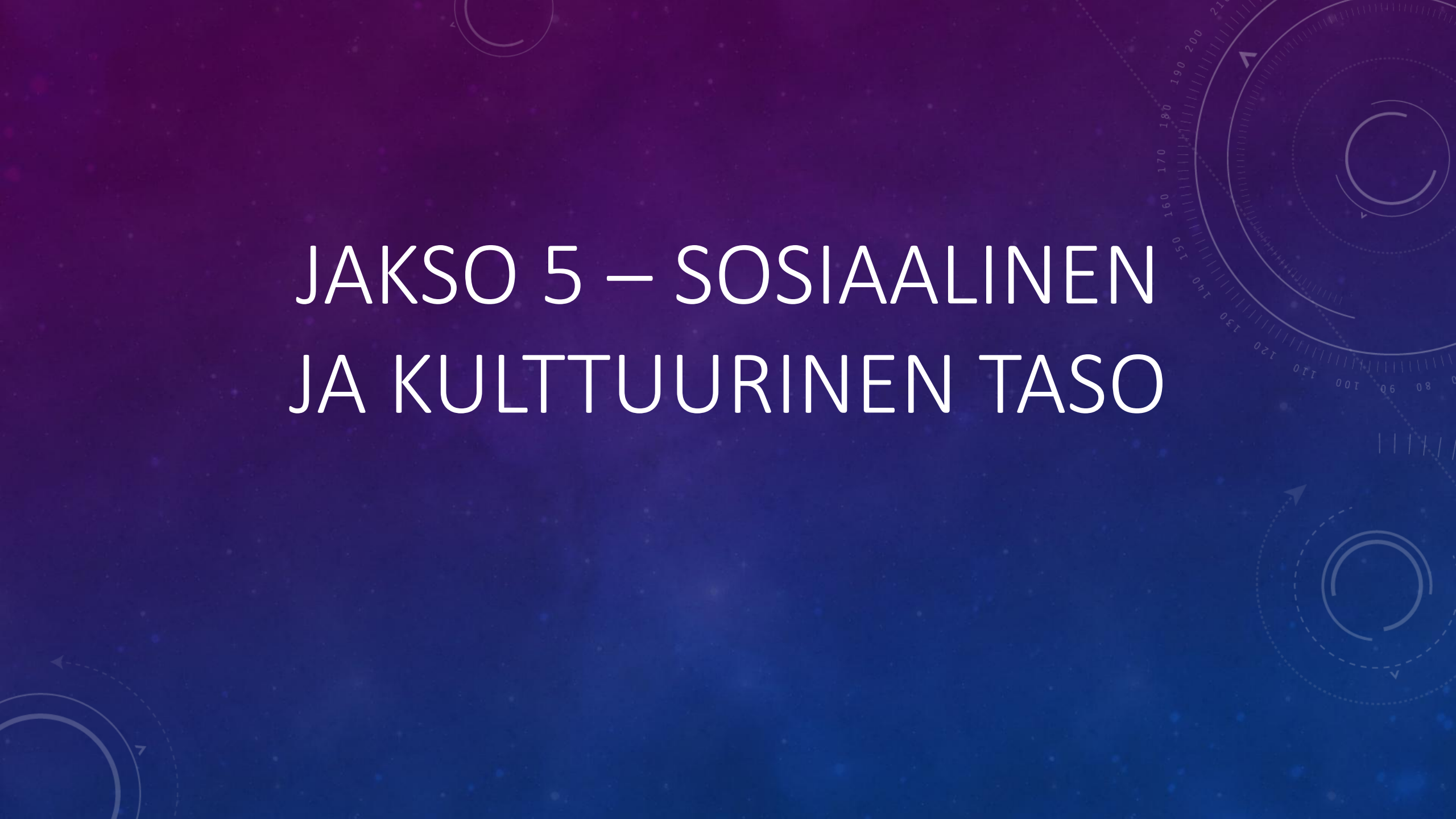

TIEDON KULKU AIVOISSA

- Tiedon kulku eri aivoalueiden välillä on vilkasta. Tiedonkäsittely aivoissa on myös äärimmäisen nopeaa.
- Hermosolujen yhtymäkohtaa kutsutaan **synapsiksi**. Aivoissa on valtava määrä synapseja. Synapseissa viestit kulkevat välittäjäaineiden välityksellä.
 - Välittäjäaineita ovat mm. serotoniini, asetyylikoliini ja dopamiini.
- Lasten aivot ovat erityisen muotoutuvat → hermosolujen väliset yhteydet tehostuvat ja tiedonkulku nopeutuu → hyvä oppimiskyky.
- Turhat ja käyttämättömät yhteydet karsiutuvat → jäljelle jäävät tehostuvat.
- Hermosolujen aksonien ympärille myös muodostuu **myeliinituppia**. Tämä ns. myelinisoituminen nopeuttaa hermoimpulssien etenemistä.

JAKSO 5 – SOSIAALINEN JA KULTTUURINEN TASO

biologinen

hermosto
geenit
evoluutio

sosiaalinen ja kulttuurinen

sosiaalinen mieli
ryhmät
kulttuuri

psyykkinen

kognitiivinen toiminta
emootiot
motivaatio

POHDI: MILLAISET ASIAT
VAIKUTTAVAT IHMISEN
SOSIAALISUUTEEN ARJESSA?

IHMINEN ON SOSIAALINEN ELÄIN

- Ihmiselle on ominaista ja välttämätöntä elää yhteisöissä, esimerkiksi pieni vauva ei selviä ilman hoitajaa.
- Monet ihmisen toiminnot ovat syntyneet sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta, kuten lukutaito.
- Yksinkin olemme välillisesti sosiaalisia esimerkiksi internetin, median ja ajattelun kautta.

SOSIALISAATIO

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=4UFG9VSKH7M](https://www.youtube.com/watch?v=4UFG9VSKH7M)

SOSIALISAATIO

- **Sosialisaatio= prosessi, jonka myötä ihminen oppii yhteiskunnassa ja kulttuurissa tarvitsemiaan tietoja ja taitoja.**
 - Siihen liittyy kulttuurin keskeisten tietojen, taitojen, arvojen ja sääntöjen omaksuminen → Yhteisiä arvoja ja normeja eli sääntöjä tarvitaan, jotta yhteisö pystyy toimimaan.
- **Alkaa varhain lapsuudessa ja jatkuu läpi elämän** → sen myötä ihminen oppii toimimaan omassa sosiaalisessa ympäristössään.
- **On kaksisuuntainen prosessi:** Yksilöä sosiaalistetaan, kun hänelle opetetaan yhteisön tapoja, uskomuksia, arvoja ja käyttäytymistä. Samanaikaisesti yksilö on myös itse aktiivinen toimija.
- Sosiaalinen toiminta perustuukin siihen, että yksilöllä on **skeemoja** eri tilanteista, joiden avulla hän pystyy ymmärtämään sosiaalista vuorovaikutusta ja ennakoimaan toisten toimintaa.

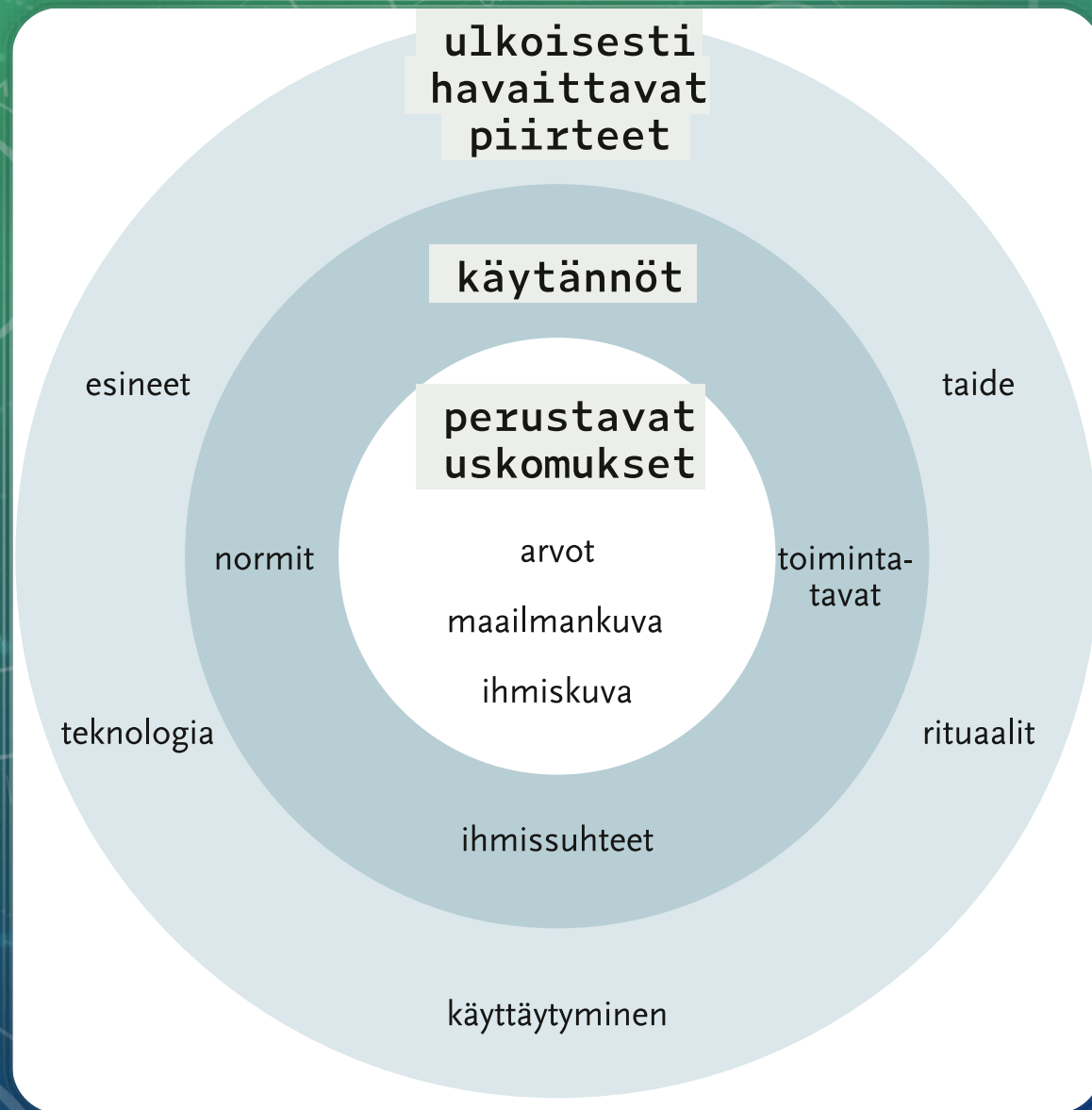

POHDI: MILLAISET ASIAT/PAIKAT/TILANTEET VAIKUTTAVAT SOSIALISAATIOON?

KULTTUURI

KIRJOITA POST IT-LAPULLE
VASTAUS KYSYMYKSEEN: MITÄ
SINULLE TULEE MIELEEN
SANASTA KULTTUURI?

KULTTUURI = TARKOITTA
IHMISTEN MONINAISTA
AJATTELUA JA TOIMINTAA,
JOTKA OVAT AINAKIN
JOILTAKIN OSIN TIETYN
YHTEISÖN JAKAMIA.

KULTTUURIEN VÄLISIÄ EROJA

INDIVIDUALISTINEN KULTTUURI	KOLLEKTIVISTINEN KULTTUURI
yksilön ainutlaatuisuutta arvostetaan	sosiaalista harmoniaa arvostetaan
oman mielipiteen sanominen tärkeää	nöyryys ja kohteliaisuus tärkeää
yksilösaavutukset tärkeitä	ryhmäjäsenyys tärkeää
tavoitellaan itsensä toteuttamista	tavoitellaan oman ryhmän auttamista
yksityisyyttä arvostetaan	ei odoteta oikeutta yksityisyyteen
sääntöjen rikkominen johtaa syyllisyyteen ja itsekunnioituksen menettämiseen	sääntöjen rikkominen johtaa häpeään ja kasvojen menettämiseen
odotetaan yksin pärjäämistä	odotetaan keskinäistä apua ja vastuunjakoa
tavoitellaan vapautta ja itsenäisyyttä	alistutaan yhteiseen osaan, <i>kohtaloon</i>

TILANNETEKIJÄT

MITÄ
TILANNETEKIJÖILLÄ
VOITAISIN
TARKOITTA?

PEDANET – TEHTÄVÄT 7 JA 8

TILANNETEKIJÄT

- **Tilannetekijät** = sosiaalisiin ympäristöihin ja niissä tapahtuvaan sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvät tekijät.
- Esimerkiksi toisten ihmisten läsnäolo, nälkä, väsymys, kiire, mieliala, tunteet ja roolit
- Tutkimuksissa on myös huomattu että tilannetekijät saattavat suunnata ihmisten toimintaa persoonallisuuttakin enemmän.